

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JUOZO KELIUOČIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. TRUMPAS ĮSTAIGOS APRAŠYMAS

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka yra visiems vartotojams prieinama kultūros, švietimo ir informacijos įstaiga, kaupianti ir sauganti universalų savivaldybės bendruomenės poreikius tenkinantį dokumentų fondą, teikianti gyventojams informacijos ir viešosios interneto prieigos paslaugas, vykdanči kraštotyros, sociokultūrinės edukacijos, skaitymo, informacinio raštingumo ir kitas su bibliotekų veikla susijusias vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas ir projektus.

Pagrindinis tikslas – užtikrinti rajono strategijos bibliotekų klausimais tikslų įgyvendinimą, tobulinti vartotojų prieigą prie žinių ir informacijos šaltinių, atnaujinti rajono bibliotekų fondus, plėsti informacines, kultūrinės edukacijos paslaugas vartotojams, vykdyti kraštotyrinę veiklą, įgyvendinti naujus ir tęstinius projektus.

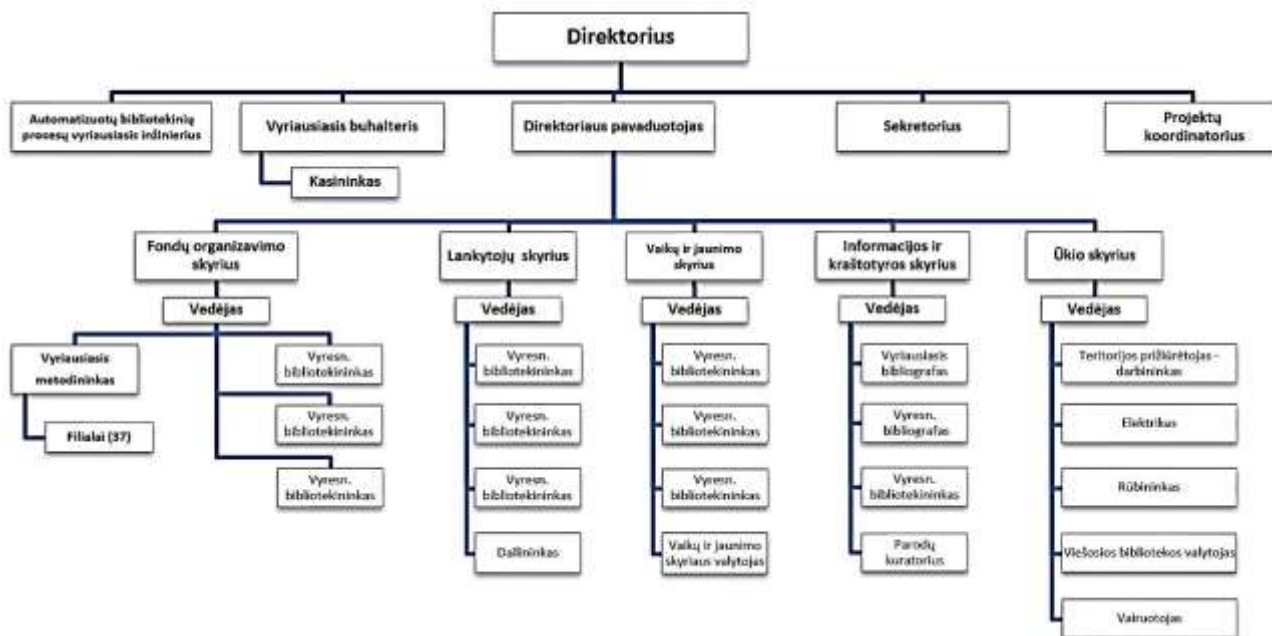
II. VEIKLOS SĄLYGOS

Žmogiškieji ištekliai. Rajono bibliotekų tinklą sudarė 38 bibliotekos: 1 viešoji biblioteka, 3 miesto filialai, 34 kaimo filialai. Viešosios bibliotekos struktūroje buvo Lankytojų, Informacijos ir kraštotyros, Ūkio, Fondų organizavimo, Vaikų ir jaunimo skyriai, filialai bei administracija. Ataskaitiniais metais buvo 63,75 etatai. Iš jų – 55,25 etatai buvo bibliotekininkų, 4,5 kvalifikuotų specialistų, 4 techninių darbuotojų etatai. Įstaigoje dirbo 70 darbuotojų: iš jų – 61 profesionalus bibliotekininkas, 5 kvalifikuoti specialistai, 4 techniniai darbuotojai. 28 darbuotojai turėjo aukštąjį išsilavinimą, 29 – aukštesnįjį, 13 – kitą išsimokslinimą. 38 bibliotekininkai dirbo visą darbo dieną, 22 – ne visą darbo dieną. Viešojoje bibliotekoje dirbo 31 darbuotojas.

Etatų skaičiaus pokytis: panaikinti 2 valytojų etatai (2020 m. spalio 30 d. sprendimas Nr. TS-253).

Pokyčiai pareigybių struktūroje: panaikinta viešųjų pirkimų, viešųjų ryšių ir darbo saugos specialisto pareigybė, pakeisti Skaitytojų skyriaus bei kiemsargio pareigybės pavadinimai. Iš struktūros išimta „Filialo valytojas“ pareigybė. Atliktas pareigybių perskirstymas Lankytojų, Fondų

organizavimo, Vaikų ir jaunimo skyrių viduje. Nauja įstaigos struktūra patvirtinta 2020 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. VI-69.

Infrastruktūra ir jos pokyčiai. Bibliotekų veiklai naudojamas bendrasis patalpų plotas rajone buvo 5047 kv. m., iš jų naudingas 4271 kv. m. plotas. Viešojoje bibliotekoje bendrasis patalpų plotas yra 1790 kv. m., iš jų naudingas 1344 kv. m. plotas. 2020 metais viešajai bibliotekai perduotas rekonstruotas viešosios bibliotekos pastatas su priestatu 1247,45 kv. m. bendrojo ploto. Pagal panaudos sutartį gautas 1812 kv. m. žemės sklypas. Gerinant bibliotekos vidaus kiemo bei aplinkos estetinį vaizdą, buvo įkurtas P. Širvio kiemelis, pritaikytas renginiams ir poilsiui. Miestų filialų patalpų plotas 519 kv. m., iš jų 480 kv. m. naudingo ploto. Kaimų filialų patalpų plotas 2738 kv. m., iš jų 2447 kv. m. naudingo ploto.

2020 m. gauta kompiuterinė ir programinė įranga už 62208,32 eurus, skirta projekto „Prisijungusi Lietuva“ įgyvendinimui rajono bibliotekose. Tai užtikrino kompiuterizuotų darbo vietų vartotojams viešuosiuose interneto prieigos taškuose (VIPT) atnaujinimą. Ataskaitiniais metais įranga atnaujinta 16 filialų. Juose padidėjo interneto greitaveika (mažiausia riba 30 Mbps). Vaikų ir jaunimo skyriuje pagal Interreg projektą įsigyta kompiuterinė įranga, multimedija, parodų pakabinimo sistema. Skyriuje yra 3D spausdintuvas, planšetė dizainui, dronas, virtualios realybės akiniai, interaktyvus stalas, interaktyvi lenta, daugiafunkciniai įrenginiai. 2020 m. Viešojoje bibliotekoje įgyvendintas aklujų ir silpnaregių paketas, kurį sudaro Brailio rašto spausdintuvas, lapų susegtuvas, laminavimo įrenginys, skeneris, garsinio skaitymo įrenginys su ausinėmis ir programinė įranga „Silpnaregių garsinis kompiuterių valdymas JAWS“. 2020 metais viešojoje bibliotekoje buvo įdiegta RFID sistema, kurią sudaro varteliai fondų saugos tikslais, knygų išdavimo/ gražinimo savitarna. Rajono bibliotekose buvo 125 kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams, jiems prieinamų fotokopijavimo aparatų buvo 41. Vaikų ir jaunimo skyriuje atliktas skaityklos, viešosios interneto prieigos taško, koridoriaus ir žaislotekos remontas (83 kv. m.).

2020 m. iš ES finansuojamų programų patalpų remontas atliktas, įsigyta kompiuterinė ir programinė įranga, baldai, knygos, lavinamieji žaislai, stendinė paroda.

Finansiniai ištekliai. Bibliotekos darbui organizuoti ir administruoti 2020 m. savivaldybė skyrė 794747 Eur (2019 m. – 734740,21 Eur), iš kurių 91 proc. skirta darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui apmokėti, ir tik 9 proc. nuo bendro biudžeto skirta kitoms veikloms (komunalinėms paslaugoms, ryšių, transporto, spaudinių prenumeratos, ūkinėms ir kanceliariinėms prekėms, kvalifikacijai ir kitoms paslaugoms įsigyti). 2020 m. dėl pandeminės situacijos nemaža dalis darbuotojų turėjo nedarbingumo pažymėjimus, dėl šios priežasties sutaupyto

darbo užmokesčio fondo 5900,00 Eur tūkst. Eur buvo skirta spaudinių 2021 metų prenumeratai ir kitoms paslaugoms apmokėti. Kreditorinis įsiskolinimas, palyginti su 2019 m., sumažėjo 4 proc. ir siekė 1291,49 Eur (už komunalines paslaugas).

Per 2020 metus biblioteka vykdė 344 mažos vertės supaprastintų pirkimų už 148743, 82 eurus. Iš jų: 248 prekių pirkimai už 98828,01 eurus ir 91 paslaugų pirkimas už 29872,06 eurus, 5 darbų pirkimai už 20045,75 eurus (su PVM). Per CVP IS vykdyta 15 pirkimų.

Eil. Nr.	Pajamos	2020 m.	2019 m.
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos:		
1.1.	Bibliotekos darbui organizuoti ir administruoti	794747,00	734740,21
1.2.	Prisidėti prie projektų	5950,00	17243,00
1.3.	„Interreg Latvija-Lietuva“ (2020 m. gautos apyvartinės lėšos, iš kurių 29,7 tūkst. Eur bus grąžinta gavus ES ir bibliotekos finansavimą)	36091,88	
1.4.	VVG projektui	201,83	6904,04
2.	Bibliotekos uždirbtos lėšos (specialiosios programos lėšos)	2586,00	2757,72
3.	Valstybės biudžeto lėšos:		
3.1.	Knygoms įsigyti	49091,00	24968,00
3.2.	Kultūros tarybos projektams	18850,00	17120,00
3.3.	„Interreg Latvija-Lietuva“ gauta 2020 m. už 2017-2019 m. projekto veiklas	16377,00	
3.4.	VVG projektas gauta 2020 m. už 2019-2020 m. projekto veiklas	4272,02	
4.	Europos sąjungos lėšos:		
4.1.	Europos komisijos atstovybės Lietuvoje „Europos dienos“ renginiams organizuoti		1000,00
4.2.	„Interreg Latvija-Lietuva“ už 2017-2019 m. projekto veiklas	27940,68	92268,61
4.3.	VVG projektas, gauta už 2019-2020 m. projekto veiklas	24208,03	
5.	Gauta parama (GPM 2 proc., UAB „Medrokis“ spaudinių prenumeratai)	382,36	292,48
	Išlaidos		
6.	Bibliotekos darbo organizavimui ir administravimui:		
6.1.	Darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui	725560,42	646701,61
6.2.	Veiklai (komunalinėms paslaugoms, ryšių, transporto, spaudinių prenumeratos, ūkinėms ir kanceliarinėms prekėms, kvalifikacijai ir kitų paslaugų įsigijimui)	71772,58	90796,32
7.	Knygoms įsigyti	49091,00	24968,00
8.	Projektų veikloms	89573,76	124192,77
9.	Grąžintos į savivaldybės biudžetą projektų „Interreg Latvija-Lietuva“ apyvartinės lėšos	42254,09	62346,89
	Turtas		
10.	Neatlygintinai gautas turtas (rekonstruotas bibliotekos pastatas su kiemo aikštele ir fontanu, kompiuterinė ir kita biuro įranga pagal projektą „Prisijungusi Lietuva“ Skulptūra „Kiškis“)	1096149,16	9999,00
11.	Pagal panaudos sutartį gautas žemės sklypas	5450,00	

III. ĮSTAIGOS FUNKCIJŲ VYKDYMAS

Ataskaitinių metų statistikos rodikliai. Aptarnaujamos bendruomenės gyventojų skaičius – 27511. Vartotojų skaičius – 12833, iš jų 2759 vaikai. Lyginant su 2019 m., vartotojų rajono bibliotekose sumažėjo 739. Viešojoje bibliotekoje 61 vartotoju buvo daugiau nei 2019 m. Bibliotekos aptarnauja 46,6 proc. rajono gyventojų. Šis rodiklis sumažėjo 1,8 proc., lyginant su 2019 metų gyventojų aptarnavimo rodikliu. Lankytojų per metus buvo 181529. Vidutinis lankomumas rajono bibliotekose buvo 14,1 karto. Lyginant su 2019 metų lankomumu, 2020 metais lankomumo rodiklis sumažėjo 0,8. Spaudinių išduota 408697 egzempliorių (toliau – egz.). Tarp jų grožinės literatūros išduota 123940 egz., o mokslo šakų – 284757 egz. Vidutinis skaitomumas buvo 31,8 egz. dokumentų kiekvienam registruotam vartotojui. Lyginant su 2019 metų skaitomumu, 2020 metais skaitomumo rodiklis sumažėjo 6,9 egz. Į namus išduoti 294609 egz. spaudiniai. Periodikos išduota 265852 egz. Atsižvelgiant į vartotojų poreikius, filialų darbuotojai iš viešosios bibliotekos fondų parvežė pageidaujamų 1484 egz. knygų. Atliktos 14273 kopijos vartotojams, iš jų 13207 fotokopijų popieriuje lapų skaičius.

Mokamos paslaugos. Per metus buvo teikiamos mokamos paslaugos, kurios yra patvirtintos rajono tarybos sprendimu. Reikalingiausios mokamos paslaugos buvo kopijavimas, skenavimas, spausdinimas, suvenyrinės produkcijos įsigijimas, skaitytojų pažymėjimai. Gauta 2586 eurai specialiųjų lėšų.

Fondų organizavimas ir vartotojai. Iš viso fonduose yra 295884 egz., iš to skaičiaus: viešojoje bibliotekoje – 75223 egz., miestų filialuose – 41093 egz., kaimų filialuose – 179568 egz. Per metus gauta 19286 egz. dokumentų, 9737 egz. daugiau, nei 2019 m. Iš valstybės lėšų įsigyta 1095 knygomis daugiau nei 2019 metais. Naujai gautų dokumentų procentas visame fonde – 6,5 proc. Šis fondų atnaujinimo rodiklis 2019 m. buvo 6,1 proc. Naujiems dokumentams įsigyti iš viso turėjome 92389,28 Eur. Iš jų: Kultūros ministerijos lėšos – 49091,00, Interreg Latvija–Lietuva projekto HOME LLI-422 lėšos – 4652,43 Eur, iš kitų šaltinių – 15713,71 Eur. 142 pavadinimų periodikos leidiniai prenumeruoti už 22932,14 Eur. Už Kultūros ministerijos lėšas įgyta 3037 egz. knygų. Vienam gyventojui teko 3,36 Eur naujiems dokumentams, vienam vartotojui – 7,20 Eur. Bendras fondo apyvartos rodiklis buvo 1,4 (2019 metais – 1,8).

Ataskaitiniais metais atlikti 5 filialų fondų patikrinimai. Rajono e. kataloge yra 143165 įrašai. Per 2020 metus katalogas papildytas 7812 įrašų. Knygų grąžinimo įrenginiu pasinaudojo 1033 vartotojai, grąžinę 4458 knygas. 2019 metais šia paslauga naudojosi 647 vartotojai. Per e. katalogą gyventojai užsisakė 2416 knygų. Į nacionalinės bibliografijos duomenų bazę išeksportuoti 577 įrašai iš rajono spaudos leidinių bei krašto kultūros žurnalo „Prie Nemunėlio“. Praėjusiais metais į el. katalogą įtrauktas vinilinių plokštelių fondas, kurį sudaro 450 egz. plokštelių ir 2221 analiziniai aprašai.

Tarpbibliotekinio abonemento paslauga gautas vienas užsakymas.

Viešojoje bibliotekoje skaitė 69 neįgalieji, iš viso rajono mastu – 180. Iš jų – 15 neregijų. Lyginant su 2019 metais, negalią turinčių skaitytojų skaičiaus išaugo 12. Išduotos 589 garsinės knygos. Neįgalieji yra aptarnaujami namuose ne tik pačių bibliotekininkų, bet ir socialinių darbuotojų, giminaičių, kaimynų. Namuose aptarnautas 21 skaitytojas, kuriems nuneštos 570 knygos.

Gyventojų mokymai. Skaitmeninio raštingumo mokymuose pagal projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ programą apmokyti 844 rajono gyventojai, iš jų 150 – nuotoliniu būdu. Lyginant su 2019 metais, projekto mokymuose dalyvavo 149 gyventojų mažiau dėl karantino. Ne projekto rėmuose vartotojai kompiuterinio raštingumo mokėsi 1340 val. 3666 vartotojams suteiktos 4726 konsultacijos kompiuterinio raštingumo klausimais, 784 vartotojai apmokyti individualiai, jiems skirtos 785 valandos. Grupėse mokėsi 779 vartotojai, kuriems buvo skirtos 555 val.

2020 m. Rokiškio Juozo Keliuočio viešoji biblioteka gavo respublikinę nominaciją „Skaitmeninio raštingumo mokymų lyderė 2019 m“. Už bendradarbiavimą organizuojant „Saugaus interneto savaitę“ biblioteka apdovanota asociacijos „Langas į ateitį“ padėkos raštu.

Elektroninės paslaugos. Per metus gautos 7115 lankytojų užklausas, iš jų 925 gautos elektroninėmis priemonėmis. Jų daugiausia pateikė studentai, bibliotekininkai, moksleiviai.

Atsakytos 6955 užklauskos, iš kurių 899 atsakytos el. priemonėmis. 29 proc. visų užklauskų pagal mokslo šakas sudarė kalbotyros ir literatūros mokslo temos, 19 proc. – visuomeniniai mokslai. Interneto vartotojų buvo 3548, 1206 vartotojais mažiau nei 2019 metais. Interneto lankytojai buvo 43339. Interneto seansų skaičius 42333. Virtualių apsilankymų 31167. Bevielio ryšio seansų buvo 2380. Bendra interneto lankytojų darbo laiko trukmė 3235 val. per metus. Vidutinė seanso trukmė – 38 min. Ataskaitiniais metais bibliotekos vartotojai turėjo nemokamą prieigą prie prenumeruojamų duomenų bazių: visateksčių duomenų bazės anglų k. EBSCO, teisinių dokumentų duomenų bazės INFOLEX, nacionalinės bibliografijos duomenų bazės (NBDB).

2020 m. viešojoje bibliotekoje įdiegtos naujos elektroninės paslaugos: įrengta knygų išdavimo ir gražinimo RFID savitarnos sistema, kuri suteikia daugiau savarankiškumo lankytojui, užtikrina fondų apsaugą. Dirbant karantino sąlygomis, parengtos virtualios bei elektroninės parodos, vyko nuotoliniai renginiai internetinėje erdvėje, nuotoliniai skaitmeninio raštingumo mokymai, interaktyvios edukacijų paslaugos.

Naudojantis socialiniais tinklais ir kitomis priemonėmis, rajono bibliotekos ir jų skaitytojai dalyvavo akcijoje „Koduota žinutė“, parengtas virtualus Rokiškio J. Keliuočio viešosios bibliotekos 2000-2020 metų pokyčių pristatymas. Elektroninėje erdvėje pateikta informacija apie krašto kūrėjus ir knygas, edukacijos, viktorinos, konkursai skaitytojams.

Virtualioje erdvėje pristatytos viešosios bibliotekos projektinių renginių ir veiklų vaizdo pateiktys:

- dviejų sielų pjesė „Naktinraščiai“, „Dialogas su Pauliumi“, „Dainuok, širdie, Širvi“ (filmuota renginių medžiaga), „Paulius“ (aktoriaus A. Bialobžeskiečio programa), „Pagiriamasis žodis kalbai“ (konkurso darbų pristatymas), „Literatūros klasika poezijos ir muzikos kalboj“, I dalis – „Prisimenant išėivijos rašytoją Alę Rūtą“. II dalis – užuomina į literatūrinį-muzikinį vyksmą „Dar penkios minutės nakties“;
- kūrybinio konkurso „Mūsų širdžių poetas“ dalyvių kūrybos knyga, animuota pasaka „Kiškio trobelė“, kuri sukurta kūrybinėse dirbtuvėse „Animotukas“ su Vaikų ir jaunimo skyriaus lėlių teatru „Padaužiukai“;
- siužetas apie „Poezijos, muzikos ir šokio dieną“ Rokiškio Šv. apaštalo evangelisto Mato parapijos senelių globos namų gyventojų susitikimą su Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokykla, Rokiškio choreografijos mokykla, Rokiškio Juozo Keliuočio viešoji biblioteka ir literatų klubas „Vaivorykštė“;
- kūrybos konkurso „Trioletas“ rezultatai;
- interaktyviai organizuotas seminaras, skirtas lietuvių kalbos dienoms, „Lietuvių kalbos praeitis, dabartis ir ateitis“ (pranešimai: „Justinas Marcinkevičius – lietuvių kalbos riteris“, Daiva Vilckickienė, Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja. „Lietuvių kalbos SSGG (SWOT) analizė“, Juodupės gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Aušra Linkevičienė. „Gimtoji kalba mokykloje: spindesys ir skurdas“, Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Senujų rūmų lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė Jolanta Augulienė);
- nuotoliniu būdu vyko antrasis tarptautinis Sofijos Tyzenhauzaitės rašytojų sambūris, kurio metu virtualiai pristatyta žymių Lietuvos menininkų programa, skirta rašytojos Sofijos Tyzenhauzaitės 230-ajai gimimo sukakčiai, S. Tyzenhauzaitės knygos „Reminiscencijos“ ištraukas skaitė aktorė Virginija Kochanskytė, filmo spektaklio „Tik dėl Jūsų!“ (dedikacija M. K. Oginskiui) fragmentus atliko Giedrė Zeicaitė (sopranas), Liudas Mikalauskas (bosas), Šviesė Čepiauskaitė (fortepijonas);
- „Širviada Rokiškio – P. Širvio tėviškės, gyvenimo ir kūrybos krašte“;
- filmas apie visus rajono bibliotekų renginius, skirtus P. Širvio 100-čiui.

Kraštotyra. Parengti 43 teminiai darbai. Pandėlio bibliotekos laiptinėje įrengta mobili sieninių stendų sistema, teikianti vaizdinę ir tekstinę informaciją krašto istorijos ir kultūros tema. Kraštotyros parodose eksponuoti 334 eksponatai. Kraštotyros renginiuose dalyvavo 200 lankytojų. Sutvarkyti dviejų kraštiečių archyvai. Kartoteka papildyta 318 įrašais.

Renginiai. 2020 m. viešojoje bibliotekoje ir filialuose suorganizuoti 32 renginiai ir 1378 skaitomumą skatinantys renginiai bei veiklos lankytojams. Iš viso bibliotekos renginių ataskaitiniais metais buvo 1410, (2019 metais – 815). 52 knygos populiarinimo ir skaitymo skatinimo veiklos

vyko internetinėje erdvėje. 2020 metais lankytojų renginiuose buvo 41788 (2019 metais - 408074 lankytojai), iš jų- 21222 nuotolinių renginių lankytojai.

Rajono bibliotekose plačiai paminėtas poeto Pauliaus Širvio šimtmetis šiais renginiais: „Širvynė“ Degučiuose; respublikinis „Poezijos pavasaris“ Rokiškio krašte (Salose, Aleksandravėlėje, Pandėlyje, Rokiškyje); P. Širvio kiemelio atidarymas ir literatūrologo pranešimas; literatūrinė-muzikinė kompozicija „Dainuok, širdie, Širvi“ Pandėlio miesto bibliotekoje; poezijos ir muzikos programa „Palik tik dainą man“ Rokiškio bibliotekos salėje; koncertas „Dainuoju Širvi“ viešosios bibliotekos kiemelyje. P. Širvio šimtmečiui skirtuose renginiuose dalyvavo 865 lankytojai.

Lietuvių kalbos dienų renginiai: meno ir muzikos erdvėje vaikams organizuota popietė „Pasakos vinilinėje plokštelėje“; Vaikų ir jaunimo skyriuje organizuoti trys „trispalviai“ literatūriniai rytmečiai; organizuotas interaktyvus seminaras.

Kiti įsimintini ir populiarumo sulaukę renginiai:

- per Juozo Keliuočio gimtadienį įteikta Juozo Keliuočio literatūrinė premija ir pristatyta poetinė meninė kompozicija „Devyniabrolė“;
- konferencija „Rokiškio krašto atminties kultūros akiračiai: Mykolas Romeris ir Romerių giminė“
- knygų pristatymai: pristatytas albumas „Tėvo Stanislovo palikimas: siuvinėtų liturginių rūbų rinkinys“ ir L. Klimkos knyga „Užkopus į varpų bokštą“;
- kiti renginiai: Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos Metų nominacijos įteikimo iškilmės; Viešojoje bibliotekoje vyko seminaras „Pasakų ir lėlių terapija“ Aukštaitijos regiono viešųjų bibliotekų vaikų literatūros skyrių specialistams, kultūros, švietimo darbuotojams;
- muzikiniai-meniniai renginiai viešosios bibliotekos Meno ir muzikos erdvėje: 5 susitikimai su muzikos, meno, literatūros kūrėjais, aktoriais ir atlikėjais;
- kūrybiniai konkursai: „Pagiriamasis žodis kalbai“, „Skiriama poetui“, „Trioletas“;
- filmų festivaliai: dokumentinių filmų festivalis „Nepatogus kinas“, Japonijos filmų festivalis.

Parodos. Rajono bibliotekose 2020 metais buvo 843 parodos, 2019 metais parodų buvo 884. Viešosios bibliotekos galerijoje „Autografas“ veikė dailininkų S. Klemkaitės, S. Daščioro ir A. Malukienės darbų („100 moterų, kūrusių Lietuvą“) parodos. Eksponuotos penkios fotografijų parodos: M. Norkaus paroda „Akimirkos“, M. Valiuko „Rūko sultys“, J. Jaručio dokumentinių fotografijų paroda „Netekčių ir vilties pėdsakais: iš Igarkos į Lietuvą“ ir Lietuvos karališkosios bajorų sąjungos parengta fotografijų paroda „Tarpukario bajorai“.

Meno ir muzikos erdvėje veikė „Tautodailės albumų ekspozicija“, V. Drėmos albumų paroda „Atraskite senąjį Vilnių“, paroda iš Panevėžio tarptautinių keramikos simpoziumų kūrinių kolekcijos, J. Vienožinskio plenero tapybos darbų paroda. Demonstruotas K. L. Richterio sukurtas filmas apie vykusį plenerą. Eksponuotos ir dviejų bibliotekos darbuotojų kolekcijų parodos.

Kūrybinėje industrinėje palėpėje meno mėgėjus traukė G. Dainio 50-ųjų gimimo metinių plenero „Miesto metraštininkas“ fotografijų bei A. Keraitienės tapybos darbų parodos. Imponavo čia eksponuota Kęstučio Svėrio fotografijų paroda „Naujosios Romuvos bičiuliai“, skirta atkurto žurnalo „Naujoji Romuva“ 25- čiu.

Filialų renginiai. Tradiciškai filialuose žodiniais ir vaizdiniais renginiais paminėtas P. Širvio 100-osios gimimo metinės, knygnešio diena, kraštiečių jubiliejinės datos. Vyko istorinių datų ir asmenybių paminėjimai, naujų leidinių pristatymai. Kartu su bendruomenėmis ir kultūros centrais rengtos tradicinės kaimų šventės, paminėti Sriubiškių bei Sėlynės bibliotekų 65-ųjų, Obelių miesto bibliotekos 80-ųjų įkūrimo metinių jubiliejai. Daug renginių filialuose vyko Tautodailės metų tema ir kraštiečių jubiliejinėms datoms paminėti. Miestų filialai parengė 110 parodų ir organizavo 69 renginius. Kaimo filialai parengė 645 parodas ir 257 renginius.

Leidybinė veikla. 2020 m. viešoji biblioteka išleido biobibliografinį sąvadą „Rokiškėnai – knygų autoriai. D. 1: literatai, literatūrologai, kalbininkai, vertėjai“. Į šio sąvado I dalį pateko 252 personalijos. Čia įtraukti Rokiškio rajone bei mieste gimę arba čia gyvenę ir dirbę literatūrinės krypties atstovai (literatai, rašytojai, poetai, literatūrologai, vertėjai, kalbininkai), išleidę, išvertę bent vieną leidinį, kurį galima priskirti grožinei literatūrai bei kraštiečiai, išleidę autobiografinės ar

atsiminimų knygas. Leidinyje pateikiamos kraštiečių biografijos dėstomos abėcėlės tvarka, taip pat pateikiami šių kraštiečių parengtų ir išleistų kūrinių, vertimų ir kitų darbų bibliografiniai aprašai bei pagrindiniai šaltiniai. Kitas bibliotekos leidinys - „Skiriama poetui: Pauliaus Širvio 100-osioms gimimo metinėms“. Taip pat išleisti du Rokiškio krašto kultūros žurnalo „Prie Nemunėlio“ numeriai.

Edukacija bibliotekoje. Biblioteka turi parengusi 18 edukacinių programų (2019 m. – 9), iš jų 9 skirtos vaikams, 7 – suaugusiems, 2 yra pristatomos Pandėlio filiale ir skirtos įvairaus amžiaus lankytojams. Ataskaitiniais metais parengtos 2 naujos edukacijos, skirtos vaikams. 7 viešosios bibliotekos edukacijos dalyvavo „Kultūros paso“ programoje. 2020 m. edukacijose dalyvavo 372 dalyviai, iš kurių 178 vaikai. Dėl karantino apribojimų „Kultūros paso“ edukacijose dalyvavo tik 48 vaikai. Edukacijų lankytojai grupėse buvo: Skemų socialinių globos namų gyventojai, senjorai, bedarbiai ir ieškantys darbo jaunimas iš Užimtumo tarnybos, pedagogai ir moksleiviai, Rokiškio socialinės paramos centro jaunuoliai. Patrauklios lankytojams pažintinės informacinės ekskursijos po biblioteką, kuriose per metus dalyvavo 138 asmenys. Kūrybinėje industrinėje palėpėje buvo laikinai įdiegta inovatyvi, mobili sensorinė įranga (gauta iš Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės–Bitės viešosios bibliotekos), kurios dėka vyko edukaciniai užsiėmimai. Jose apsilankė 30 lankytojų.

Vaikų ir jaunimo grupių aptarnavimas bibliotekoje. 2020 m. rajono bibliotekose skaitė 2759 vaikai. Lyginant su 2019 metais, 206 skaitytojais vaikais sumažėjo. Lankytojų vaikų rajono bibliotekose buvo 47530. Jiems išduota 63718 egz. dokumentų. Vaikų skaitomumas buvo 23,1 egz. dokumentų. 2019 metais skaitomumas buvo 37,7 egz. Vaikų lankomumas bibliotekose buvo 17,2 kartai, kai 2019 metais šis rodiklis buvo 22,5. Bibliotekų paslaugomis naudojosi 63,8 proc. rajone gyvenančių vaikų.

Vartotojai vaikai bei paaugliai naudojosi skaitmenine bei technine įranga esančia ne tik VIPT, bet ir Interaktyvioje edukacinėje erdvėje bei Edukacijų klasėje. Interaktyvioje edukacinėje erdvėje vartotojams - 3D spausdintuvas, interaktyvusis stalas, 8 nešiojamieji kompiuteriai, filmų demonstravimo 3D formatu ir Xbox žaidimų įranga.

2020 m. įsteigtoje Edukacijų klasėje lankytojai naudojami programuojamais robotikos konstruktoriais – LEGO Education WeDo 2.0, LEGO Mindstorms EV3Core Set, „Fishertechnik“ konstruktoriais (inžinerinis, elektronikos mechanikos, optikos, hidraulikos), edukaciniu programuojamu dronu RYZE TECH -DJI Tello, grafine planšetė dizainui, VIVE COSMOS virtualios realybės akiniais. Eksponuota kompiuterinės grafikos piešinių paroda tema „Žiemos išdaigos“. Kiekvieno mėnesio antradieniais vyko 3D modelių kūrimo ir spausdinimo, grafinio piešimo bei kiti interaktyvūs užsiėmimai, žaidimai Xbox One. Konstravimo ir programavimo užsiėmimuose dalyvavo 115 lankytojų. Buvo demonstruojami filmai 3D formatu, lankytojai laisvalaikį leido naudodamiesi virtualios realybės akiniais. Iš viso šia paslauga pasinaudojo 124 lankytojai. Kūrybiniuose, inžineriniuose bei laisvalaikio užimtumo veiklose Interaktyvioje edukacinėje erdvėje dalyvavo 317 lankytojų, o Edukacijų klasėje siūlomomis paslaugomis pasinaudojo 239 lankytojai.

Vaikų ir jaunimo skyriuje įvyko 150 įvairių renginių, iš jų 145 renginiai vaikams: 34 vaizdiniai ir 110 žodinių. 5 pažintinės ekskursijos po bibliotekos erdves, kuriose dalyvavo apie 80 lankytojų; 6 išvykos su edukacinėmis programomis, lėlių teatro „Padaužiukai“ spektakliu į kitus kolektyvus, rajono bibliotekas; 6 edukacinės programos prarastos 178 lankytojams; vyko 4 akcijos „Metų knygos rinkimai“ pristatymai; suorganizuoti 4 rytmečiai; šeimos popietė; seminaras; 2 literatūriniai susitikimai; 2 diskusijų valandėlės; 12 žaidimų popiečių; suorganizuotas festivalis, viktorina, Europos egzaminas, 6 teatralizuoti garsiniai skaitymai; animacinės dirbtuvėlės ir kt. Vaikų ir jaunimo skyriuje jau devinti metai vyksta tradiciniai „Skaitymo gurmanų ketvirtadieniai“.

Metodinė veikla. Parengtos dvi metodinės rekomendacijos filialų darbuotojams kraštotyros veiklos aktyvinimui. Praktinė pagalba vietoje ir konsultacijos dalykiniais klausimais suteiktos 37 filialų darbuotojams. Buvo 15 išvykų į filialus, aplankytos 48 bibliotekos. Per 3 metodines dienas perskaityti 23 bibliotekos darbuotojų parengti pranešimai šiomis temomis: „Lėtasis skaitymas“, „Bibliotekos vinilinių plokštelių elektroninis katalogas“, „Mažųjų skaitymo skatinimas“, „Bibliotekos renginio struktūra“, „Mokslininkas Stasys Naginskas“, „Jono Meko kūrybinė

retrospektyva“, „Teatrinės raiškos galimybės bibliotekoje“, „Krašto poetei Dianai Glemžaitėi atminti“, „Kultūros renginiai bibliotekose“, „Kaip pasikeitė bibliotekos per 20 metų?“, „Informacijos ir paslaugų prieinamumas“, „Universali dešimtainė klasifikacija fondų organizavime ir valdyme“, „Virtuali pažintis su Juozu Keliuočiu“, „2019 metų darbo rodiklių analizė“, „Bibliotekos renginių viešinimas“, „VIPT kompiuterizavimas, operacinių sistemų atnaujinimas“, „Rokiškio rajono bibliotekų fondai ir jų struktūriniai pokyčiai“, „Periodikos registravimas LIBIS“, „Skaitmeninė savaitė rajono bibliotekose“, „Skaitomiausių knygų pristatymas“, „Projekto „Prisijungusi Lietuva“ teminės akcijos ir mokymai“, „Einamieji ir aktualūs bibliotekos veiklos klausimai“, „Lietuvos bibliotekininkų draugijos Rokiškio skyriaus veikla“.

Bendradarbiavimas su įstaigomis ir organizacijomis. 2020 m. viešoji biblioteka pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Jėkabpilio bei Ludzos savivaldybėmis dėl Interreg projekto įgyvendinimo. Dėl bendradarbiavimo projektiniuose renginiuose pasirašyta sutartis su R. Lymano muzikos mokykla. Dėl praktinio mokymo pasirašytos sutartys su Vilniaus universitetu ir Vytauto Didžiojo universitetu. Dėl parodų eksponavimo pasirašytos sutartys su J. Vienožinskio tėviškės bendruomene ir Panevėžio miesto galerija, dėl lituanistikos sklaidos projekto sutartis su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

Projektinė veikla. 2020 m. buvo tęsiami 2018/2019 m. pradėti vykdyti ir nauji projektai. Bendra jų finansavimo suma – 100506,45 Eur.

Nr.	Projekto pavadinimas	2020 m. panaudotos lėšos, Eur	Finansavimo šaltinis
1.	Kultūrinė programa: poetiniai-meniniai atradimai	3400	Lietuvos kultūros taryba
		1020	Rokiškio raj. savivaldybė
2.	Dainuok, Širdie, Širvį!	6650	Lietuvos kultūros taryba
3.	Pagiriamasis žodis gimtajai kalbai	800	Valstybinė lietuvių kalbos komisija
4.	XXIV Aukštaitijos regiono lėlių teatrų festivalis „Kai atgyja lėlės“	2000	Lietuvos kultūros taryba
		600	Rokiškio raj. savivaldybė
5.	Konferencija „Rokiškio krašto atminties kultūros akiračiai: Mykolas Romeris ir Romerių giminė“	2000	Lietuvos kultūros taryba
		600	Rokiškio raj. savivaldybė
6.	ŠIRVIADA Rokiškio - P.Širvio tėviškės, gyvenimo ir kūrybos krašte	4000	Lietuvos kultūros taryba
		1080	Rokiškio raj. savivaldybė
7.	Pauliaus Širvio 100-čio diena Rokiškyje	750	Rokiškio raj. savivaldybė
8.	Rokiškėnai - knygų autoriai. D.1: literatai, vertėjai, kraštotyrininkai (leidybės finansavimas)	1400	Rokiškio raj. savivaldybė
9.	Rokiškio rajono savivaldybėje leidžiamų leidinių pristatymas tarptautinėje knygų mugėje „Vaizdas kaip tekstas“ parengiamieji darbai	500	Rokiškio raj. savivaldybė
10.	Pandėlio krašto kultūrinio lauko aktualizavimas inovacijų kontekste (gauta lėšų už 2019 m. deklaruotas išlaidas –27616,16 Eur, gauta už 2020 m. deklaruotas išlaidas – 863,89 Eur)	28480,05	Nacionalinė mokėjimo agentūra
		201,83	Rokiškio raj. savivaldybė
11.	Šeimų stiprinimas bendradarbiaujant bibliotekoms kaip indėlis į socialinį	30678,1	Europos regioninės plėtros fondas

	ir ekonominį augimą Ludzos savivaldybėje, Rokiškio rajone ir Jėkabpilio mieste (HOME LLI-422).	2706,89	LR Vidaus reikalų ministerija
		2706,89	Rokiškio raj. savivaldybė
12.	Projekto „Business suport“ (Verslo parama) Nr. LLI-131. Gautas finansavimas už projekto įgyvendinimo laikotarpį 2017–2019 m.	7055,59	Europos regioninės plėtros fondas
		10008	LR Vidaus reikalų ministerija
13.	Projekto „OPEN UP“ (Interaktyvi edukacinė erdvė-efektyvus būdas iš nepalankiose sąlygose gyvenančių šeimų) Nr. LLI-263. Gautas finansavimas už projekto įgyvendinimo laikotarpį 2018–2019 m.	20885,09	Europos regioninės plėtros fondas
		6369	LR Vidaus reikalų ministerija
	Iš viso	133 891,44	

Bibliotekos paslaugų vartotojų tyrimai. Ataskaitiniais metais atliktos šios lankytojų apklauso: „Ar vaikai ir jaunimas skaito karantino metu?“, „Ką renkasi vaikai ir jaunimas“, „Apie knygas skaitytojų lūpomis“, jaunų šeimų apklausa „Kokių naujų knygų pageidautumėte vaikų bibliotekoje“. Atsižvelgiant į apklausos rezultatus, buvo užsakytos knygos, kurių pageidavo jaunos šeimos vaikų skaitymui. Kitomis apklausomis biblioteka siekė priminti jaunesiems skaitytojams, esantiems karantine, apie biblioteką ir knygos svarbą. Gavome grįžtamąjį ryšį ir žinią, kad vaikai karantino metu tikrai skaito, nes įvardijo konkrečius pavadinimus bei parašė atsiliepimus apie perskaitytas knygas.

Kvalifikacijos kėlimas. Ataskaitiniais metais 57 bibliotekos darbuotojai kėlė kvalifikaciją. Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės - Bitės viešoji biblioteka organizavo šiuos mokymus specialistams: „Prenumeruojamų duomenų bazių panaudos statistika“, „Skaitymo skatinimo programos ir knygų klubai skirtingoms amžiaus grupėms“, „Dizaino ir maketavimo vektorinio piešimo programa“, „Sensorinės įrangos naudojimas ir galimybės bibliotekoje“ ir kt. Viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai dalyvavo nuotoliniuose ir išvažiuojamuosiuose seminaruose: „Biudžetinių įstaigų darbo apmokėjimo tolimesnis pertvarkymas, pokyčiai nuo 2020 01 01“; „Viešųjų pirkimų vykdymas pradedantiesiems“; „Metinė finansinė atskaitomybė pagal VSAFAS 2019 m.“; „Rankraštinio ir spausdinto kultūros paveldo vadyba“. „Supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymo aktualijos“. „Skaitmeninių išteklių valdymo kompetencijų stiprinimas atminties institucijose“, „Turinio skaitmeninimas ir metaduomenų kūrimas“; „Supaprastinti ir mažos vertės viešieji pirkimai“; „Režisūrinė spektaklio analizė“; „Programavimo paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės“; „Kūrybinio paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės“.

IV. VALDYMO SPRENDIMAI

Darbo sąlygos ir darbo vietos kito, pradėjus taikyti nuotolinį darbą. Nuotolinis darbas buvo organizuojamas specialistams, kurie funkcijas galėjo vykdyti nuotoliniu būdu. Pagal nuotolinio darbo tvarkos aprašą darbuotojai naudojo įstaigos darbo priemones, teikė nuotolinio darbo veiklos ataskaitas. Prastovose buvo 4 ūkio skyriaus darbuotojai vidutiniškai po 15 d. d.

Kito ir veiklos prioritetai: karantino metu svarbiausia tapo darbuotojų ir lankytojų sveikata, darbo saugos priemonių aprūpinimas, knygų karantinavimas, nuotolinių paslaugų organizavimas, o pasibaigus karantinui, saugus visų bibliotekos paslaugų palaipsnis atvėrimas. Metai išsiskyrė naujomis patirtimis, įstaigai nebūdingų darbų organizavimu (pvz. veido apsaugos skydelių spausdinimas 3 D spausdintuvu), projektinių veiklų tęstinumo užtikrinimu ir naujų darbo įgūdžių įgijimu.

Skatinimo priemonės. 2020 m. didėjo darbo užmokestis tiems bibliotekos darbuotojams, kurie priskiriami kultūros ir meno darbuotojų kategorijai. Per 2020 metus bibliotekos darbuotojams, kurie vykdė įvairius projektus, projektų lėšomis skirtos ir išmokėtos priemokos – 4668,56 Eur. Darbuotojus motyvuoja ir kitos skatinančios priemonės. 2020 m. vienas darbuotojas gavo LR Kultūros ministro padėką, du darbuotojai – Rokiškio rajono savivaldybės mero padėkos raštą, du darbuotojai apdovanoti rajono savivaldybės administracijos padėkos raštais, vienam darbuotojui padėką įteikė viešosios bibliotekos direktorė. Kolektyvo tradicijų tęstinumui buvo suorganizuota tradicinė 52-oji bibliotekininkų diena.

Įgyvendinant įstaigos reprezentavimo ir įvaizdžio sprendimus, bibliotekos įsijungė į tarptautinę „Sister Library“ platformos veiklą, kurioje patalpintas viešosios bibliotekos aprašas ir nuotraukos. Įvairiuose leidiniuose publikuota 211 straipsnių apie rajono bibliotekų veiklą, įskaitant ir pačių bibliotekininkų 67 straipsnius. Respublikinėje spaudoje buvo 24, rajono spaudoje – 188 straipsnių apie rajono biblioteką.

Ataskaitiniais metais atnaujinti šie vidaus veiklą reglamentuojantys dokumentai:

bibliotekos skyrių nuostatai; bibliotekos darbuotojų, priskiriamų kultūros ir meno darbuotojams veiklos vertinimo tvarkos aprašas; Viešosios bibliotekos vadovų ir kitų specialistų veiklos vertinimo tvarkos aprašas; Bibliotekos 2020–2022 m. korupcijos prevencijos programos priemonių planas ir korupcijos prevencijos 2020–2022 m. programa; Bibliotekos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas; Bibliotekos gaisrinės signalizacijos instrukcija; Bibliotekos automobilio įsigijimo, nuomos ir naudojimo taisyklės; Bibliotekos filialų vyresniųjų bibliotekininkų pareigybių aprašymai bei filialų nuostatai; Bibliotekos skyrių darbuotojų pareigybių aprašymai; darbuotojų darbo apmokėjimo sistema; Bibliotekos vidaus kontrolės politika; Bibliotekos darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo tvarka; Bibliotekos atskaitomybės už apskaitos organizavimą tvarkos aprašas; Bibliotekos darbuotojų materialinės atskaitomybės ir turtinės žalos atlyginimo tvarkos aprašas; Bibliotekos darbuotojų komandiruočių tvarkos aprašas; Bibliotekos apskaitos nebalansinėse sąskaitose tvarkos aprašas; Bibliotekos inventorizacijos tvarkos aprašas; Bibliotekos sąskaitų plano naudojimo tvarkos aprašas.

Parengti ir patvirtinti nauji vidaus veiklą reglamentuojantys dokumentai: Darbuotojų higienos taisyklės; Knygų išdavimo karantino metu tvarkos aprašas; Darbo organizavimo karantino metu tvarkos aprašas; darbuotojo, dirbančio karantino sąlygomis saugos ir sveikatos instrukcija; Bibliotekos vežamųjų eksploatavimo instrukcija; edukacinių programų sąrašas; Bibliotekos mobilios Bibliotekos veiklą aprašas; vaizdo stebėjimo, vaizdo įrašo peržiūros ir pateikimo tvarkos aprašas; Bibliotekos tarybos darbo reglamentas.

Bibliotekos tarybos veikla. Įvyko 4 posėdžiai. Svarstyti klausimai dėl lankytojų aptarnavimo darbo laiko, projektų rengimo, fondų patikrinimų, dėl darbo paskirstymo karantino metu, kiti einamieji klausimai. Įgyvendintos visos tarybos rekomendacijos. Atnaujintas viešosios bibliotekos tarybos darbo reglamentas, pasikeitė tarybos narių sudėtis.

Parengė direktorė Alicija Matiukienė
